

Konjunkturbarometern Februari 2019

Konjunkturinstitutet är en statlig myndighet under Finansdepartementet. Vi gör prognoser som används som beslutsunderlag för den ekonomiska politiken i Sverige. Vi analyserar också den ekonomiska utvecklingen samt bedriver tillämpad forskning inom nationalekonomi.

I **Konjunkturbarometern** publicerar vi varje månad statistik över företagens och hushållens syn på den ekonomiska utvecklingen. Undersökningar liknande Konjunkturbarometern görs i alla EU-länder.

Rapporten **Konjunkturläget** är främst en prognos för svensk och internationell ekonomi, men innehåller också djupare analyser av aktuella makroekonomiska frågor. Konjunkturläget publiceras fyra gånger per år. **The Swedish Economy** är den engelska översättningen av delar av rapporten.

I **Lönebildningsrapporten** analyserar vi varje år de samhällsekonomiska förutsättningarna för lönebildningen.

Den årliga rapporten **Miljö, ekonomi och politik** är en översyn och analys av miljöpolitiken ur ett samhällsekonomiskt perspektiv.

Vi publicerar också resultat av utredningar, uppdrag och forskning i serierna **Specialstudier**, **Working paper**, **PM** och remissvar.

Du kan ladda ner samtliga rapporter från vår webbplats, www.konj.se. Statistik och data hittar du på www.konj.se/statistik.

Förord

I Konjunkturbarometern presenteras resultaten från Konjunkturinstitutets undersökning av företagens respektive hushållens syn på ekonomin. Till rapporten för februari har företagens svar samlats in 31 januari–19 februari. Hushållens svar har samlats in 1–15 februari.

I Konjunkturinstitutets statistikdatabas finns alla resultat från Konjunkturbarometern tillgängliga som tidsserier.

Konjunkturbarometern tas fram under ledning av enhetschef Maria Billstam.

Stockholm februari 2019

Urban Hansson Bruswitz
Generaldirektör

Innehåll

Sammanfattning.....	5
Företag	7
Totala näringslivet	7
Tillverkningsindustri.....	7
Bygg- och anläggning.....	9
Detaljhandel.....	10
Tjänstesektorn	11
Hushåll	12

Sammanfattning

Barometerindikatorn steg marginellt i februari, till 102,4 från 102,0 i januari. Indikatorn pekar fortsatt på ett något starkare stämningläge än normalt i ekonomin. Att indikatorn överstiger det historiska genomsnittet förklaras dock i det närmaste helt av de fortsatt starka signalerna från tillverkningsindustrin.

Tillverkningsindustrins konfidensindikator vände upp något i februari efter att ha fallit fyra månader i rad. Den visar fortsatt på ett betydligt starkare läge än normalt beroende på läget i konsumtionsvaruindustrin och då särskilt industri för icke varaktiga konsumtionsvaror som livsmedel och läkemedel.

Konfidensindikatorn för bygg- och anläggningsverksamhet föll marginellt men fortsätter att indikera ett något starkare läge än normalt. Byggföretagens omdömen om orderstockarnas storlek i nuläget är fortsatt jämförelsevis starka medan anställningsplanerna pekar på neddragningar av antalet anställda framöver.

Detaljhandelns konfidensindikator föll för tredje månaden i rad i februari, till en nivå under det historiska genomsnittet. Nedgången förklaras av ett ökat missnöje med varulagens storlek inom dagligvaru- och motorfordonshandeln samt sänkta förväntningar på försäljningsvolymen inom sällanköpsvaruhandeln.

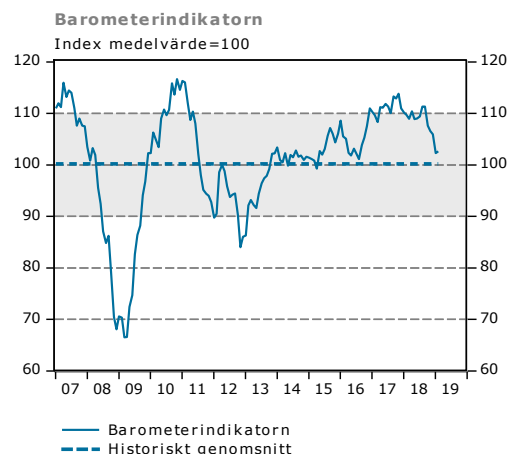
Konfidensindikatorn för tjänstesektorn föll för femte månaden i rad, till den lägsta nivån sedan april 2013. Företagen rapporterar om en svagare utveckling av såväl den egna verksamheten som av efterfrågan. Dock är tjänsteföretagen jämförelsevis nöjda med nuvarande uppdragsvolym och anställningsplanerna pekar på en ökning av antalet anställda de närmaste månaderna.

Hushållens konfidensindikator ändrades inte nämnvärt i februari och visar på en fortsatt pessimistisk syn på ekonomin bland hushållen.

Tabell 1 Indikatorer i Konjunkturbarometern

Index medelvärde=100

	dec 2018	jan 2019	feb 2019	Föränd- ring	Läget
Barometerindikatorn	105,7	102,0	102,4	0,4	+
Konfidensindikatorer					
Tillverkningsindustri	115,5	111,7	114,3	2,6	++
Bygg- & anläggning	101,3	102,3	101,6	-0,7	+
Detaljhandel	102,3	100,4	97,6	-2,8	-
Tjänstesektorn	98,3	95,6	93,8	-1,8	-
Hushåll	96,2	92,2	92,5	0,3	-
Mikroindex hushåll	98,2	94,1	93,7	-0,4	-
Makroindex hushåll	92,6	90,3	92,3	2,0	-

Barometerindikatorn

mäter det aktuella stämningläget i den svenska ekonomin genom att sammanfatta resultaten från företags- och hushållsbarometern.

Konfidensindikatorer

används för att sammanfatta situationen och förväntningarna i en viss bransch eller sektor.

Mikroindex

sammanfattar hushållens syn på sin egen ekonomi.

Makroindex

sammanfattar hushållens syn på svensk ekonomi.

Läget

- ++ mycket starkare än normalt
- + starkare än normalt
- = ungefär som normalt
- svagare än normalt
- mycket svagare än normalt

Nettotal

är skillnaden mellan andelen respondenter som svarat till exempel ökat respektive minskat eller bättre respektive sämre på en fråga.

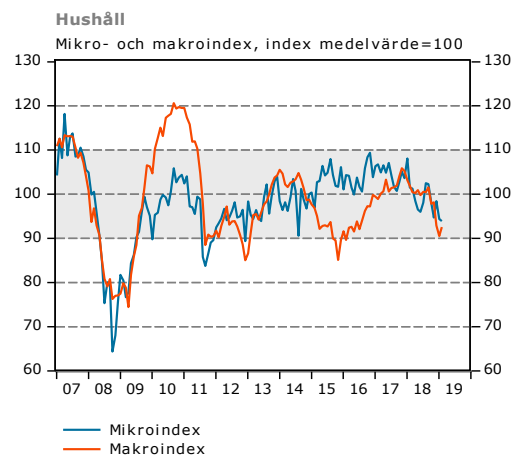
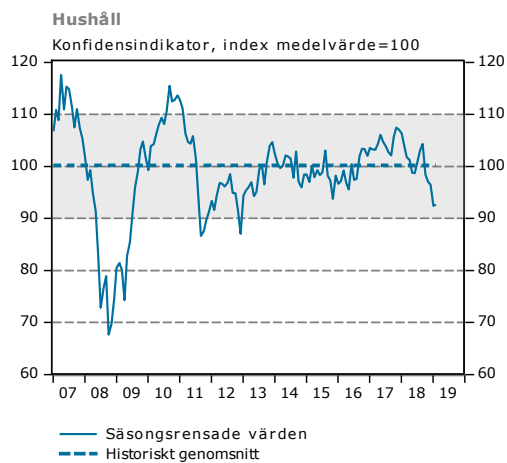
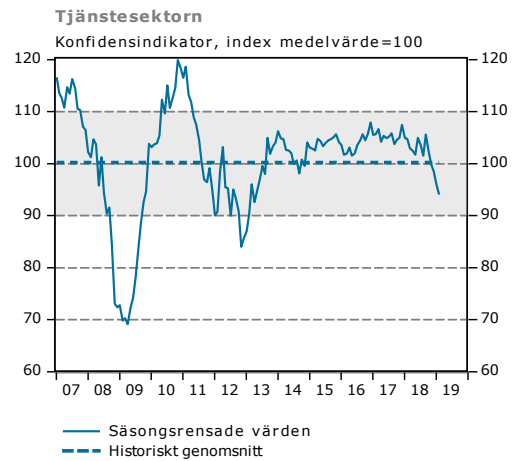
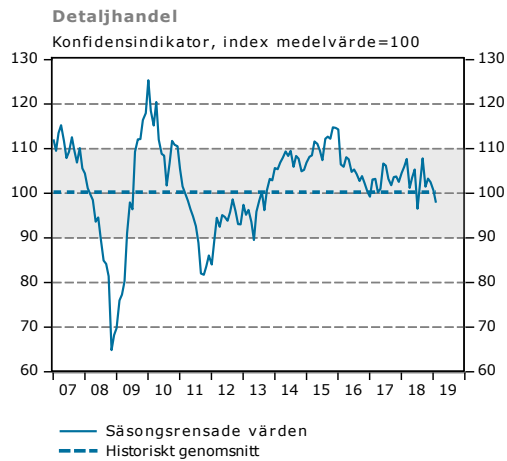
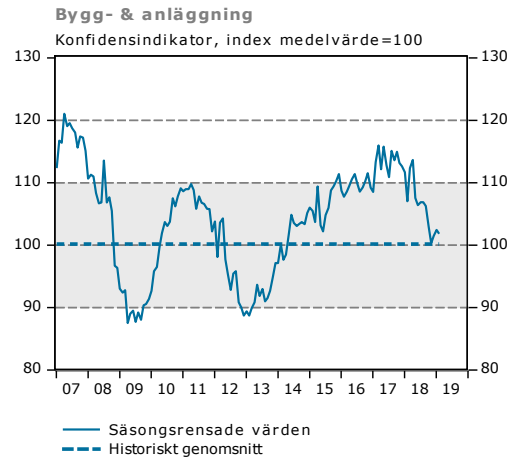
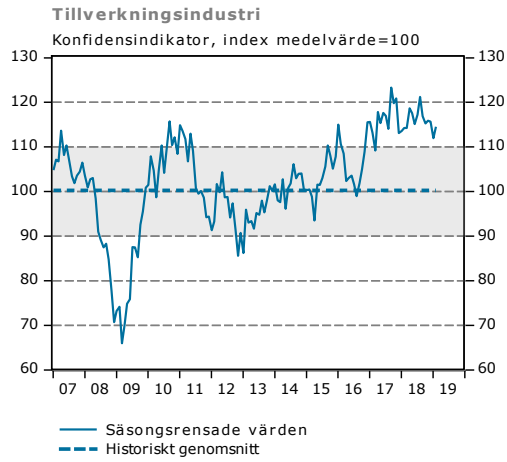
Säsongrensade och utjämnade tidsserier

Säsongrensning görs för att justera för regelbundet återkommande variationer under året. En utjämnad tidsserie visar på en mer långsiktig utveckling och tar bort brus i högre grad än den säsongrensade serien. Alla diagram i Konjunkturbarometern visar säsongrensade tidsserier om inget annat anges.

Revideringar

Indikatorerna revideras varje månad när tidsserierna säsongrensas.

Läs mer om begrepp och metoder i metodboken för Konjunkturbarometern:
www.konj.se/metodbok

Företag

Totala näringslivet

MER DÄMPAD STÄMMING

Konfidensindikatorn som sammanfattar läget i näringslivets sektorer föll för femte månaden i rad i februari. Den pekar nu på ett aningen svagare stämningläge än normalt i näringslivet.

Företagens samlade omdöme om rådande efterfrågeläge stärktes dock igen efter förra månadens dämpning och ligger därmed åter på en betydligt högre nivå än normalt. Uppgången förklaras av förbättrade omdömen i tillverkningsindustrin och tjänstesektorn.

Antalet anställda uppges sammantaget ha ökat de senaste tre månaderna, men i något lägre takt än tidigare. Företagens anställningsplaner för kommande tre månader är dock i stort sett oförändrade och pekar på en fortsatt ökning av sysselsättningen i näringslivet framöver. Tjänstesektorn redovisar de mest positiva anställningsplanerna medan byggföretagen förutspår neddragningar.

Tabell 2 Totala näringslivet

Indikator och säsongsrensade netttotal

	Medel	nov 2018	dec 2018	jan 2019	feb 2019
Konfidensindikator	100	104,6	103,4	100,3	98,9
Efterfrågeläge	-16	4	-1	-5	0
Antal anställda, utfall	-2	15	15	13	8
Antal anställda, förväntningar	-1	11	7	9	8

Anmärkning. Totala näringslivet är en sammanvägning av resultaten för bygg- och anläggning, tillverkningsindustri, handel och tjänstesektorn. Vikterna är andra än de som används vid beräkning av Barometerindikatorn.

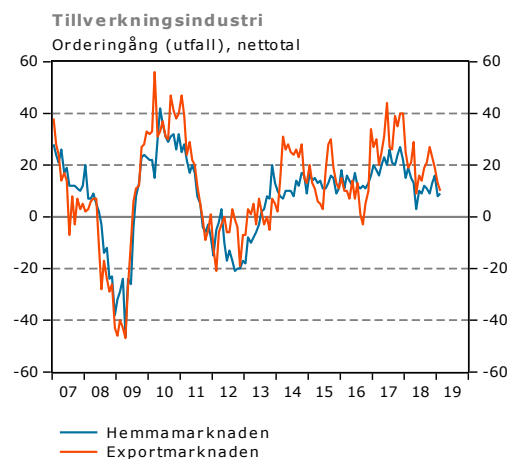
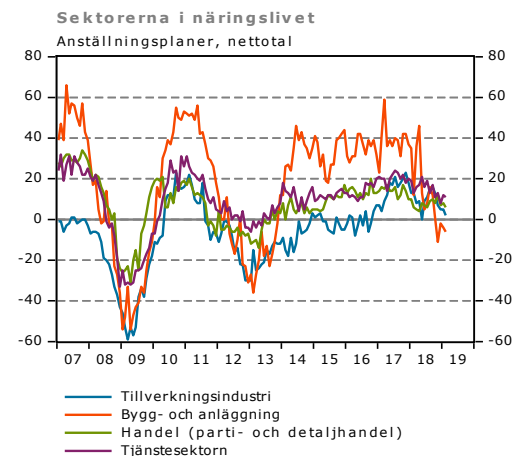
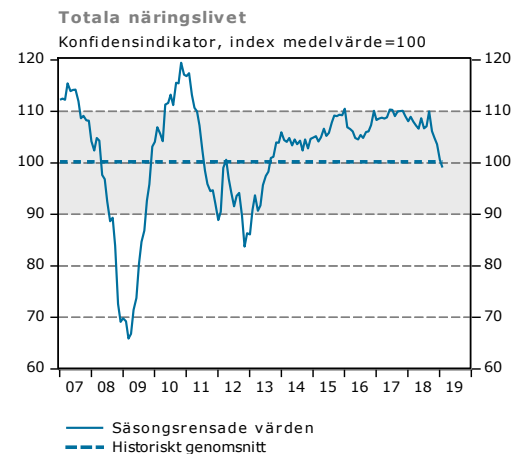
Tillverkningsindustri

FORTSATT POSITIVA OMDÖMEN OM ORDERLÄGET

Utfall och nuläge: Ordergången uppges sammantaget ha ökat inom tillverkningsindustrin de senaste tre månaderna, på såväl hemma- som exportmarknaden och företagen är fortsatt ovanligt nöjda med orderstockarnas storlek.

Produktionsvolymen har sammantaget ökat samtidigt som allt färre företag bedömer att färdigvarulagren är för stora.

Även antalet anställda uppges ha ökat de senaste månaderna, även om det är något färre företag än tidigare som rapporterar om nyanställningar.

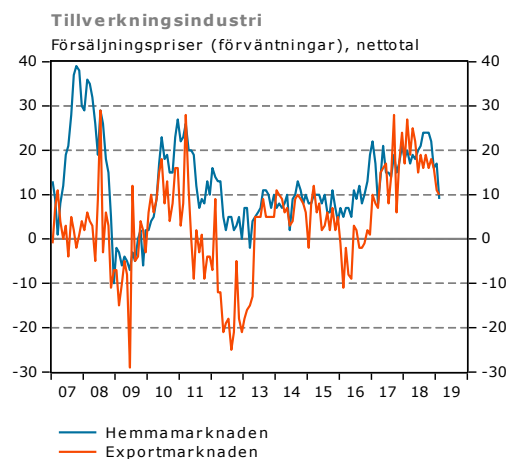
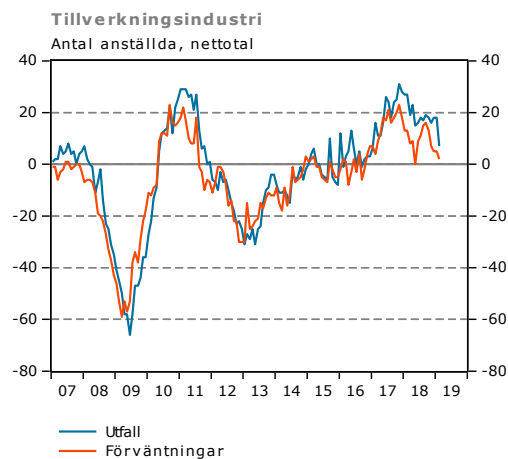
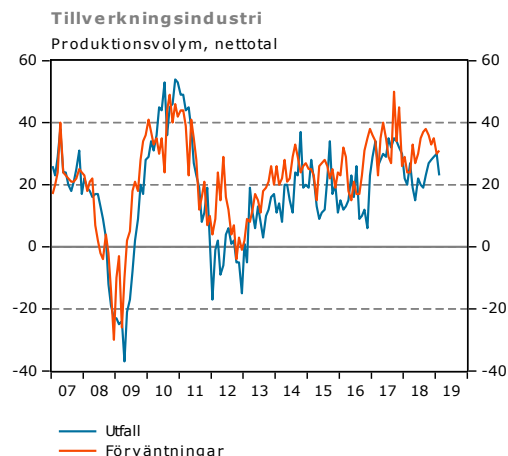
Förväntningar och planer: Industriföretagens produktionsplaner är fortsatt positiva och pekar på ökad produktionsvolym de kommande tre månaderna. Exempel på branscher som redovisar ovanligt starka produktionsplaner är massa- och pappersindustri, läkemedelsindustri och motorfordonsindustri. Anställningsplanerna, som successivt dämpats de senaste fem månaderna, pekar på sammantaget ungefär oförändrad sysselsättning i tillverkningsindustrin framöver. Det är dock en starkare signal än normalt, då det historiska genomsnittet för industrins anställningsplaner är negativt. Nyanställningar planeras till exempel i metallvaruindustri, elektronikindustri, industri för elapparater och maskinindustri.

Förväntningarna på prisutvecklingen på hemmamarknaden pekar på prishöjningar i ungefär normal utsträckning de närmaste månaderna. Exportmarknadspriserna väntas samtidigt kunna höjas i något större utsträckning än normalt. Dock har andelen företag som aviserar om prishöjningar minskat en hel del på både hemma- och exportmarknaden de senaste månaderna.

Tabell 3 Tillverkningsindustri

Säsongrensade netttotal

	Medel	nov 2018	dec 2018	jan 2019	feb 2019
Utfall och nuläge					
Produktionsvolym	16	28	29	30	23
Orderingång hemmamarknad	7	13	16	8	9
Orderingång exportmarknad	13	23	19	13	10
Orderstock, nulägesomdöme	-15	25	18	5	11
Exportorderstock, nulägesomdöme	-9	33	28	1	18
Färdigvarulager, nulägesomdöme	13	7	5	3	1
Antal anställda	-7	16	18	18	7
Förväntningar och planer					
Produktionsvolym	22	33	35	30	31
Försäljningspriser hemmamarknad	9	22	16	17	9
Försäljningspriser exportmarknad	2	18	16	11	10
Antal anställda	-11	7	5	5	2

Bygg- och anläggning

PESSIMISTISKA FÖRVÄNTNINGAR PÅ BYGGANDET

Utfall och nuläge: Byggföretagen rapporterar liksom i januari om ett ungefär oförändrat byggande de senaste månaderna. Orderstockarna uppges ha ökat, men i mindre omfattning än vid föregående månads mätning.

Den samlade bedömningen av orderstockarnas storlek är oförändrat mindre negativ än normalt. Samtidigt redogör företagen för sysselsättningstillväxt de senaste tre månaderna. Förändringen i nettotalet från föregående månad var jämförelsevis stor och beror på att husbyggarna rapporterar om nyanställningar till skillnad från de senaste mätningarna då antalet anställda uppgavs ha minskat.

Andelen företag som anger att brist på arbetskraft är det främsta hindret för ökat byggande minskade till den lägsta nivån sedan januari 2015. I stället ökar nu andelen företag som rapporterar om otillräcklig efterfrågan.

Byggföretagen rapporterar fortsatt om något minskade anbudspriser de senaste tre månaderna.

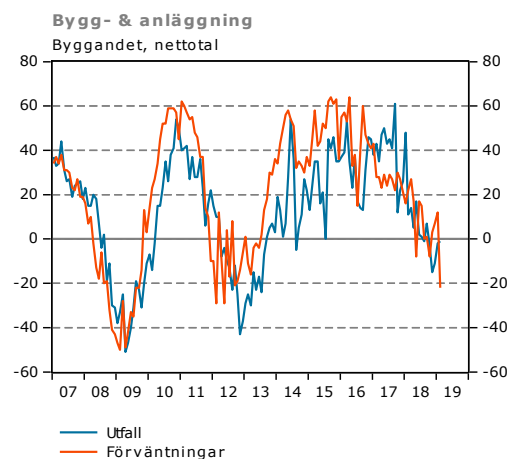
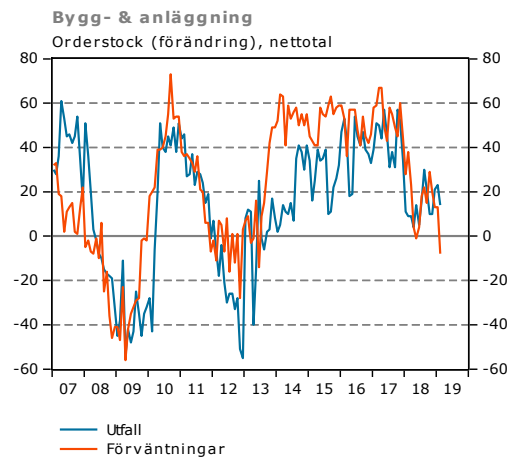
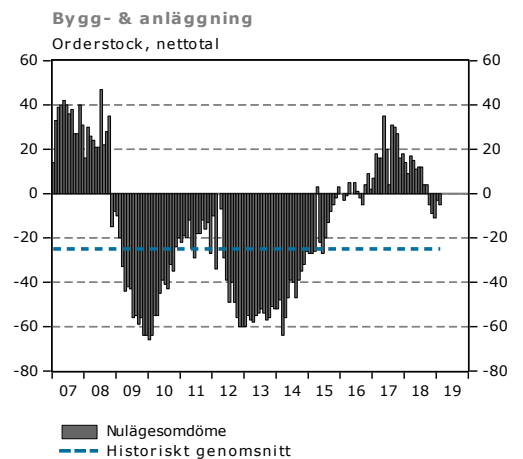
Förväntningar och planer: Förväntningarna på hur såväl byggandet som orderstockarna kommer att utvecklas de närmaste månaderna justerades ner rejält i februari. Nettotalen för frågorna pekar på minskning och är de lägsta på sju respektive sex år. Även antalet anställda väntas minska något de kommande tre månaderna.

Förväntningarna på anbudspriserna pekar på fallande priser de kommande månaderna, bland såväl hus- som anläggningsbyggare.

Tabell 4 Bygg- och anläggning

Säsongrensade nettotal

	Medel	nov 2018	dec 2018	jan 2019	feb 2019
Utfall och nuläge					
Byggandet	8	-15	-11	-2	-1
Anbudspriser	-5	0	-4	-6	-5
Orderstock, förändring	5	10	21	23	14
Orderstock, nulägesomdöme	-25	-9	-11	-3	-5
Antal anställda	-2	-8	-21	-24	12
Förväntningar och planer					
Byggandet	13	3	7	12	-22
Anbudspriser	0	-8	-3	-2	-15
Orderstock	11	20	13	13	-8
Antal anställda	4	-11	-2	-4	-6

Detaljhandel

FORTSATT STIGANDE FÖRSÄLJNINGSPRISER

Utfall och nuläge: Företagen inom detaljhandeln rapporterar sammantaget om försäljningstillväxt de senaste tre månaderna. Företagen inom handel med motorfordon rapporterar dock om en minskad försäljningsvolym. Det samlade omdömet om nuvarande försäljningssituation har varit svagt positivt de tre senaste månaderna.

Detaljhandeln rapporterar om en viss ökning av antalet anställda de senaste månaderna. Missnöjet över varulagrens storlek har dock ökat och ligger nu på en historisk genomsnittlig nivå. Inom sällanköpshandeln anger betydligt fler företag än normalt att varulagren är för stora.

Förväntningar och planer: Försäljningsvolymen väntas sammantaget öka i mindre omfattning än normalt de närmast kommande månaderna. På sex månaders sikt är förväntningarna på försäljningssituationen i nivå med det historiska genomsnittet. Till skillnad från sällanköpshandeln har företagen inom dagligvaruhandeln dock skruvat upp sina förväntningar på längre sikt.

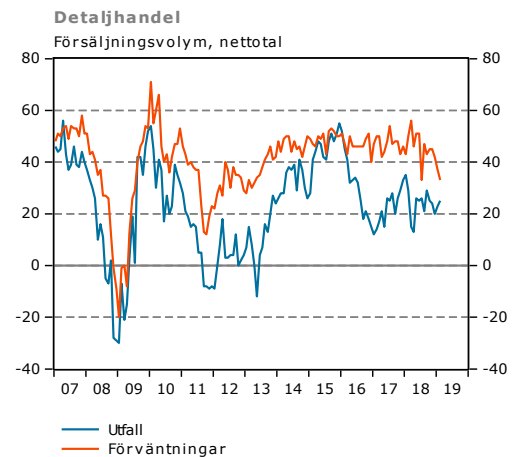
Inköpen av varor väntas öka de närmaste månaderna samtidigt som företagen förväntar sig kunna höja försäljningspriserna i betydligt större utsträckning än normalt.

Detaljhandelns anställningsplaner är sammantaget mer optimistiska än normalt och något mer bland företagen inom dagligvaruhandeln.

Tabell 5 Detaljhandel

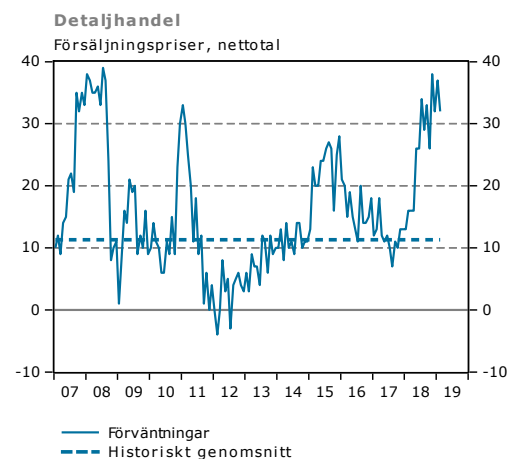
Säsongrensade netttotal

	Medel	nov 2018	dec 2018	jan 2019	feb 2019
Utfall och nuläge					
Försäljningsvolym	26	24	20	23	25
Nuvarande försäljningssituation	3	6	5	5	6
Varulager, nulägesomdöme	26	22	20	22	26
Antal anställda	3	7	16	15	8
Förväntningar och planer					
Försäljningsvolym	40	45	42	37	33
Försäljningspriser	11	38	32	37	32
Inköp av varor	17	20	28	13	16
Antal anställda	2	13	9	12	11
Försäljningssituation om 6 mån	44	49	47	44	43

Detaljhandeln definieras som:

Handel med motorfordon (SNI 45) +
Dagligvaruhandel (SNI 47.11 + 47.2) +
Sällanköpshandel (SNI 47.19 + 47.4-9) +
Detaljhandel med drivmedel (SNI 47.3)

Tjänstesektorn

SVAG EFTERFRÅGEUTVECKLING

Utfall och nuläge: Tjänsteföretagen rapporterar om såväl svagare efterfrågan som en svagare utveckling av den egna verksamheten än föregående månad. Båda frågornas netttotal ligger under sina historiska genomsnitt. Antalet anställda uppges dock ha ökat i jämförelsevis stor utsträckning de senaste månaderna, även om något färre företag rapporterar om nyanställningar än i januari.

Tjänsteföretagen rapporterar om sammantaget höjda försäljningspriser de senaste månaderna.

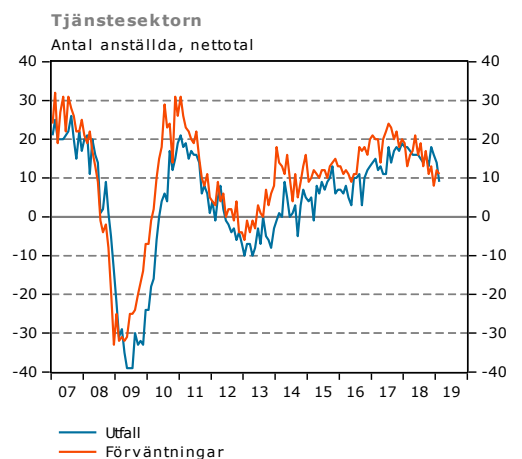
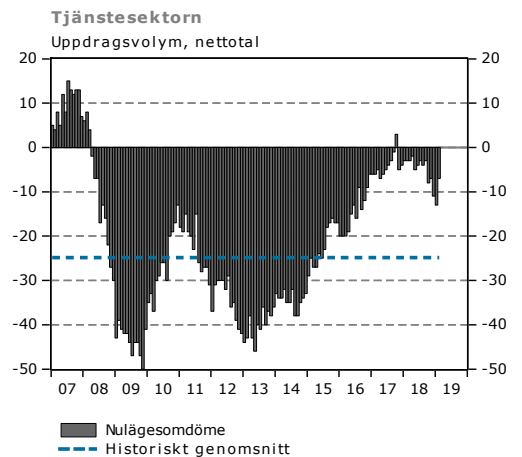
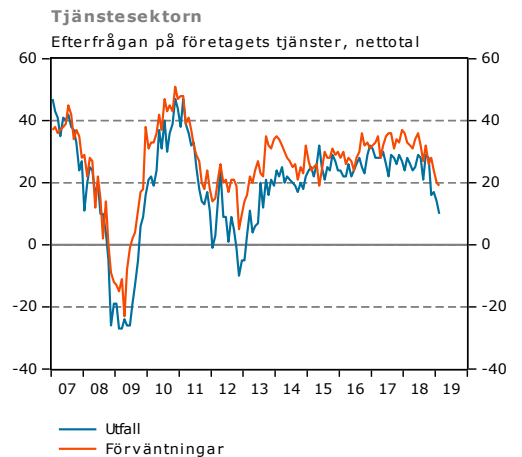
Förväntningar och planer: Tjänsteföretagens förväntningar på de närmaste månadernas efterfrågeutveckling är oförändrat något lägre än normalt. Även anställningsplanerna är i stort sett oförändrade mot januari månad. De pekar på en ökning av antalet anställda framöver.

Försäljningspriserna väntas kunna höjas i något större utsträckning än normalt de kommande månaderna.

Tabell 6 Tjänstesektorn

Säsongsrensade netttotal

	Medel	nov 2018	dec 2018	jan 2019	feb 2019
Utfall och nuläge					
Företagets verksamhet	22	17	15	11	8
Efterfrågan	18	16	17	14	10
Uppdragsvolym, nulägesomdöme	-25	-7	-11	-13	-7
Försäljningspriser	4	13	11	5	11
Antal anställda	1	18	16	14	9
Förväntningar och planer					
Efterfrågan	25	28	24	20	19
Försäljningspriser	10	12	11	13	14
Antal anställda	7	13	8	12	11

Hushåll

NEGATIVA HUSHÅLL SER LÅG RISK FÖR EGEN ARBETSLÖSHET

Hushållens syn på hur den egna ekonomin har utvecklats de senaste tolv månaderna dämpades i februari. Detta samtidigt som synen på den svenska ekonomin förbättrades något efter att ha fallit fem månader i rad.

Ungefär lika många hushåll är positiva som negativa till att det är rätt tidpunkt i nuläget att göra stora inköp som exempelvis möbler, vitvaror och elektronik. Historiskt sett har det oftast varit fler hushåll som är positiva till sådana inköp.

Andelen hushåll som uppger att de sparar i nuläget ligger kvar betydligt över det historiska genomsnittet men samtidigt bedömer fortsatt en något mindre andel hushåll än normalt att det är fördelaktigt att spara just nu.

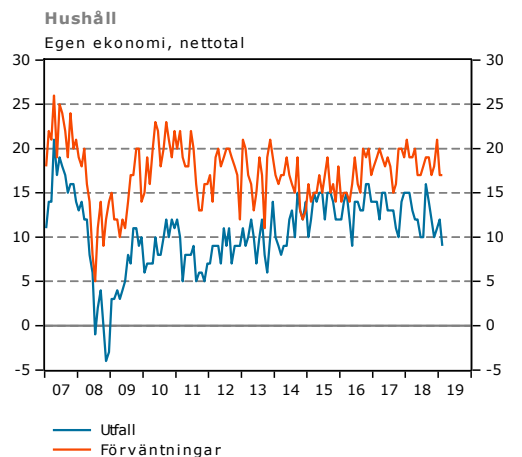
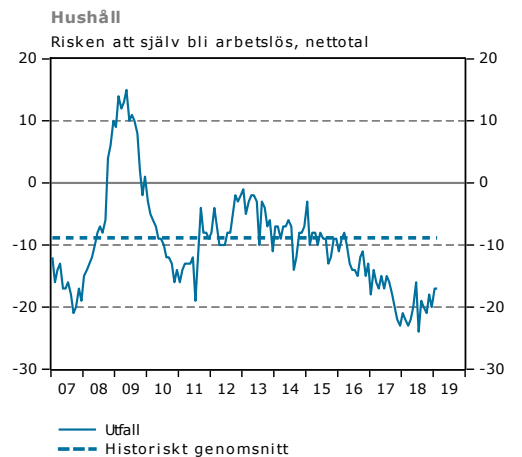
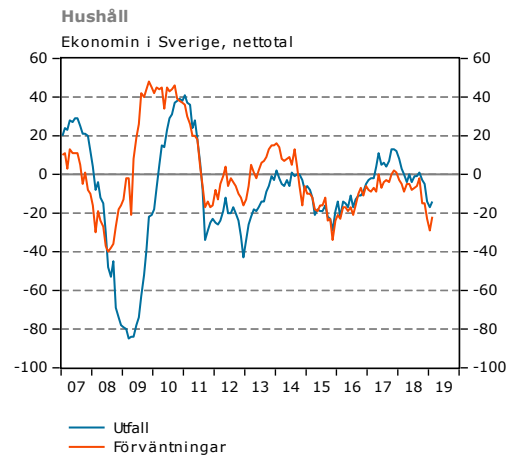
Risken att själv bli arbetslös bedöms ha minskat de senaste tolv månaderna. Andelen hushåll som rapporterar om en minskning är betydligt högre än normalt vilket stärker bilden av en arbetsmarknad i högtryck med många vakanser.

Förväntningar och planer: Hushållens förväntningar på den svenska ekonomin på tolv månaders sikt steg i februari efter att ha fallit fyra månader i rad. Förväntningarna är dock fortsatt betydligt mer pessimistiska än normalt och frågan är den som bidrar mest till den låga nivån i hushållens konfidensindikator. Förväntningarna på den egna ekonomin var oförändrade och ligger därmed kvar nära det historiska genomsnittet.

Andelen hushåll som tror att de kommer att kunna spara något under de kommande tolv månaderna sjönk förvisso något men ligger fortsatt stabilt över det normala.

Hushållens planer för hur mycket pengar de kommer att lägga på kapitalvaruinköp är oförändrat något mer återhållsamma än normalt och arbetslösheten i Sverige bedöms komma att öka på tolv månaders sikt.

Pris- och ränteförväntningar: Hushållens inflationsförväntningar på tolv månaders sikt ökade marginellt, från 3,4 procent i januari till 3,5 procent i februari. Samtidigt har förväntningarna på den rörliga bostadsräntan stigit på samtliga tidshorisonter.

Tabell 7 Hushållsfrågor

Säsongsrensade netttotal

	Medel	nov 2018	dec 2018	jan 2019	feb 2019
Utveckling de senaste tolv månaderna					
Egen ekonomi (bättre - sämre)	9	10	11	12	9
Svensk ekonomi (bättre - sämre)	-8	-5	-14	-17	-14
Risken att bli arbetslös (ökat - minskat)	-9	-18	-20	-17	-17
Nulägesomdömen					
Kapitalvaruinköp (rätt - fel tidpunkt)	11	8	6	1	2
Att spara (fördelaktigt - ofördelaktigt)	18	10	6	6	9
Ekonomisk situation (sparar - skuldsätter sig)	56	75	71	71	69
Förväntningar på tolv månaders sikt					
Egen ekonomi (bättre - sämre)	19	18	21	17	17
Svensk ekonomi (bättre - sämre)	5	-15	-23	-29	-22
Arbetslösheten (öka - minska)	7	-4	15	21	19
Egna inköp av kapitalvaror (mer - mindre)	-5	-12	-9	-10	-9
Eget sparande (troligt - inte troligt)	47	64	60	57	54

Tabell 8 Inflation och boräntor

Medelvärden i procent exklusive extremvärden

	nov 2018	dec 2018	jan 2019	feb 2019
Uppfattad inflation nu	3,6	3,7	3,5	3,5
Förväntad inflation om 12 mån	3,3	3,4	3,4	3,5
Förväntad rörlig bostadsränta om 1 år	2,36	2,34	2,34	2,63
Förväntad rörlig bostadsränta om 2 år	2,87	2,84	2,78	3,18
Förväntad rörlig bostadsränta om 5 år	3,46	3,44	3,42	3,68

Anmärkning. För en beskrivning av hur KI fastställer vilka observationer som ska uteslutas, se sidan 14 i Metodbok för Konjunkturbarometern på www.konj.se